

Élelmiszerek által közvetített megbetegedések alakulása 2013-ban

A 2013. évben bejelentett élelmiszer eredetű megbetegedések vizsgálatát és nyilvántartását „Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről” szóló 2008. évi XLVI. törvény felhatalmazása alapján végezte az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv. A kivizsgálások szakmai háttérét „az élelmiszer közvetítette megbetegedések és azok gyanújának vizsgálatához az élelmiszerláncban” című útmutató 2. kiadása biztosította.

A 2008. évi XLVI. törvény, valamint „a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről” szóló 62/2011. (VI.30.) VM rendelet az élelmiszer-vállalkozó kötelezettségeként írja elő a tudomására jutott esemény bejelentését. Az év során több élelmiszer-vállalkozó jogkövető magatartást tanúsítva, maga jelentette a megbetegedés gyanút, bár ennek mulasztása miatt 2013-ban bírságolásra is sor került. A bejelentések többsége továbbra is a Népegészségügyi Szakigazgatási Szervtől érkezett.

A **2013. évben bejelentett események** adatait az alábbi táblázat tartalmazza. A bejelentett események nem mindegyike bizonyult a vizsgálatok alapján élelmiszer eredetűnek, ebből adódik a bejelentett és nyilvántartott adatok eltérése.

Bejelentett- és nyilvántartott élelmiszer eredetű események és megbetegedések száma, 2008 - 2013.

év	B e j e l e n t e t t			N y i l v á n t a r t o t t			
	Esemény	Beteg	Kórházban ápol	Esemény	Beteg	Kórházban ápol	Meghalt
	s z á m a						
2008.	83	2265	175	67	1811	164	2
2009.	79	1124	89	50	1035	75	1
2010.	106	2416	109	43	1409	78	0
2011.	95	1783	167	49	1140	105	0
2012.	78	1332	148	31	773	102	0
2013.	58	1572	180	26	1023	64	0

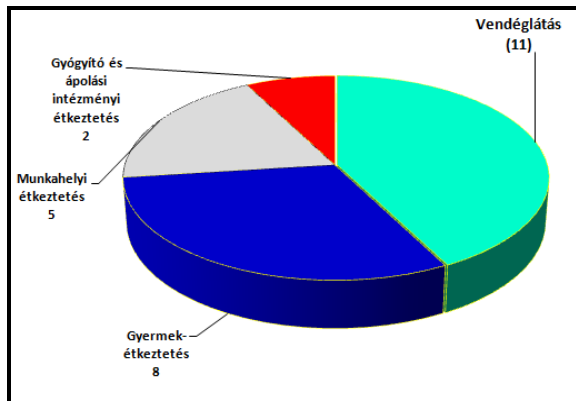
A nyilvántartott adatok az élelmiszerláncban (élelmiszeripar, élelmiszer-kereskedelem, közétkeztetés, vendéglátás) előállított és forgalomba hozott élelmiszerek által közvetített megbetegedéseket mutatják. Háztartásban készült ételek fogyasztását követő megbetegedések a nyilvántartásunkban nem szerepelnek, azok vizsgálatára az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv nem jogosult.

A 2013-ban nyilvántartott események száma alacsonyabb, mint 2012-ben (26:31), miközben az eseményekhez kapcsolódó megbetegedettek száma emelkedett (1023:773). A kórházban ápoltak száma jelentősen csökkent (64:102). A betegek és a kórházban ápoltak számának aránya lényegesen kedvezőbb, mint az előző évben volt (2013-ban 6,3 %, 2012-ben 13,2 %). Halálos kimenetelű esemény nem történt.

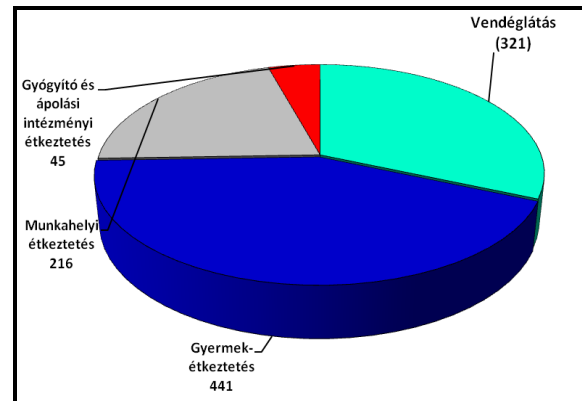
A **tömeges események** (29-nél több beteg) száma azonos a 2012. évi adattal (2013-ban és 2012-ben: 10), azonban **jelentősen emelkedett** az események kapcsán **megbetegedettek száma** (2013-ban 839, 2012-ben: 496).

Az események és megbetegedettek megoszlása a megbetegedést okozó étel származási helye szerint, 2013.

Események

Megbetegedések

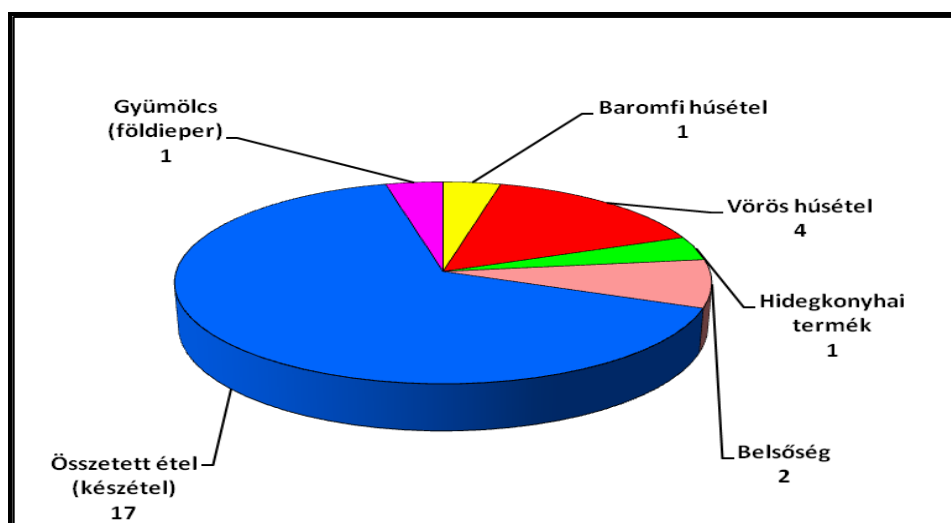
Az előző évekhez hasonlóan 2013-ban is a **közétkeztetésben történt a legtöbb esemény, az összes eseményhez képest kiemelkedő** – de az előző évekhez viszonyítva csökkenő - **arányban** (2013-ban: 57,7 %, 2012-ben: 58,1 %, 2011-ben: 63,3 %). Az eseményekhez tartozó betegszám tárgyévben megemelkedett (2013-ban: 702, 2012-ben: 519, 2011-ben: 942). Az összes beteg 68,6 %-a betegedett meg közétkeztetésben készített étel fogyasztását követően. A közétkeztetésben megbetegedettek 6,3 %-a került kórházba, a 2012-es 7,9 %-os arányhoz képest a megbetegedések enyhébb lefolyásúak voltak.

Az események 42,3 %-át vendéglátásban készült étel közvetítette, 2012-ben ez az arány kissé alacsonyabb, 41,9 % volt. A szektorból kikerült betegek száma emelkedett (2013-ban: 321, 2012-ben: 254), de az összes beteghez viszonyított aránya (2013-ban: 31,4 %, 2012-ben: 32,9 %) csökkent, a kórházi ápolási arány (31,3 %) viszont magasabb volt a 2012-ben számított adathoz (24,1 %) képest.

A vendéglátóiparból eredő események többségét a betegek jelentik be. Az ilyen események akkor kerülnek nyilvántartásunkba, ha a beteg orvosi igazolást mutat be a tünetek és az ételmeiszerfogyasztás közötti összefüggésről.

2013-ban a közétkeztetésben és a vendéglátás területén történt ételmeiszer eredetű megbetegedés. **Az ételmeiszeriparban, kistermelő által előállított, ill. a kereskedelmi forgalomban károsodott termék fogyasztására visszavezetett eseményt nem regisztráltunk.**

Az események csoportosítása közvetítő élelmiszer szerint, 2013.

Az előző évekhez hasonlóan, **2013-ban sem volt olyan élelmiszer- vagy ételcsoport, amelynek kiemelését megbetegedést közvetítő gyakorisága indokolná**, legtöbb eseményben (65,4 %) az alapanyagok tekintetében összetett konyhai készítmények szerepeltek.

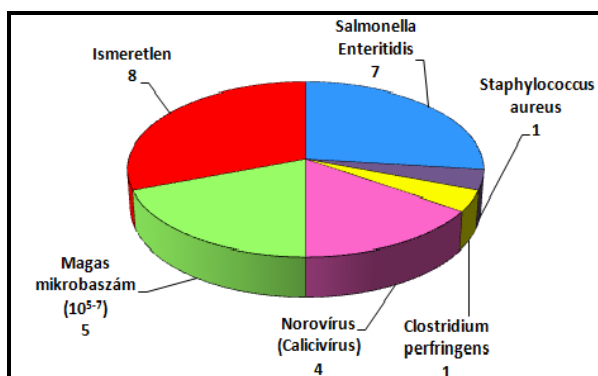
A megbetegedések előidőzésében csökkent a baromfi húsfélék előfordulása (2013-ban 1, 2012-ben 5 esemény), a vörös húsfélék által közvetített események száma (2013-ban és 2012-ben is 4 esemény) nem változott. 2 esetben belsősegből (baromfimáj) közvetítésben készült étel fogyasztása vezetett megbetegedéshez.

A megbetegedést előidéző élelmiszerek között mindössze **1 esetben merült fel a tojás fertőzést közvetítő szerepe**, vendéglátóipari hidegkonyhai készítmény fogyasztása kapcsán. A megbetegedést a laboratóriumi vizsgálatok nem igazolták. Tojással készült cukrásztermék sem 2013-ban, sem 2012-ben nem szerepelt a gyanúsított ételek között.

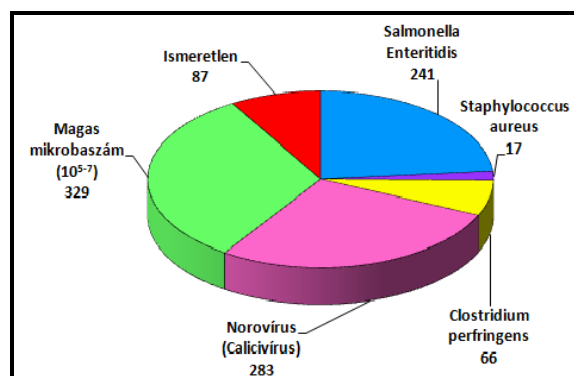
A megbetegedést kiváltó kórokozók közül 2013-ban is a **Salmonella baktériumok okozták a legtöbb eseményt** (26,9 %), azonban 2012-ben ez az arány lényegesen magasabb 51,6 % volt.

Élelmiszer eredetű események és megbetegedések megoszlása kórokok szerint, 2013.

Esemény

Megbetegedés

Az élelmiszer eredetű megbetegedések létrejöttéhez az események többségében egyidejűleg többféle konyhatechnológiai hiba társult. Az események 30,8 %-ban (2012-ben 22,6 %-ban) a betegséget kiváltó mikrobák az étel elkészítését követően, utólag kerültek a késztermékekbe, amikor már nem következett további mikrobaölő hatású konyhatechnológiai művelet.

Az élelmiszer eredetű megbetegedések élelmiszerláncban zajló felderítő vizsgálatait követően a feltárt jogsértések miatt összesen **11.634.973.-Ft bírság** kiszabására került sor.

A megbetegedés közvetítésével gyanúsított élelmiszer-tételek zárolására két, étkeztetést végző létesítmény működésének felfüggesztésére öt esemény kapcsán került sor.

Összefoglalva, a 2013. évi élelmiszer eredetű megbetegedési adatok az **események számának csökkenését mutatják.** A tömeges események száma nem változott.

A vendéglátó szektorban történt megbetegedések vizsgálatai **a rendezvényt kiszolgáló vendéglátó létesítmények működésére, elsősorban a kapacitás túllépés kockázatára hívják a figyelmet.**

Összeállította: a NÉBIH Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság, Vendéglátás- és Étkeztetés - Felügyeleti Osztálya.